

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)

«___» _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «8.07072 Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Податкова справа»

на тему:
**«ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЯК ФІСКАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ
ДЕРЖАВИ»**

Виконавець:

студентка фінансово-економічного факультету
Рижкова О.В.

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач
Мартинюк І.В.

/підпис/

ОДЕСА – 2017 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПДВ.....	6
1.1. Сутність ПДВ як непрямого податку.....	6
1.2. Історичний розвиток і нормативно-правове регулювання справляння ПДВ в Україні.....	13
1.3. Методичні підходи до визначення фіскальної ефективності ПДВ....	22
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СПРАВЛЯННЯ ПДВ В УКРАЇНІ...	31
2.1. Аналіз фіскальної ефективності ПДВ в Україні протягом 2010-2016 рр.....	31
2.2. Практика бюджетного відшкодування ПДВ в Україні.....	47
2.3. Дослідження впливу ПДВ на фінансово-господарську діяльність «Агрофірми радгосп «Білозерський».....	54
Висновки до розділу 2.....	67
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПДВ В УКРАЇНІ.....	71
3.1. Зарубіжний досвід справляння ПДВ та можливості його використання у вітчизняній практиці.....	71
3.2. Удосконалення елементів та механізму адміністрування ПДВ.....	77
Висновки до розділу 3.....	82
ВИСНОВКИ.....	83
Список використаних джерел.....	87
Додатки.....	94

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасна система оподаткування в Україні відображається достатньо великою кількістю податків, зборів та обов'язкових платежів податкового характеру. Податки виступають одним із головних фінансових інструментів регулювання розвитку національної економіки.

Сьогодні саме непряме оподаткування є важливим засобом впливу і на економіку держави в цілому, і на діяльність підприємств, і на обсяги споживання населення. Податок на додану вартість (далі – ПДВ) є провідним непрямим податком у системі державних фінансів як України, так і більшості розвинених країн світу, оскільки питома вага його надходжень у доходах бюджетів країн досягає 45%.

Вдосконалення системи справляння ПДВ покликане покращити функціонування національної економіки, створити надійну основу для розвитку підприємництва і виробництва та сприяти отриманню стабільних надходжень до бюджету з метою реалізації загальнодержавних завдань. У контексті проголошеного принципу податкової політики – посилення стимулюючої та регулюючої функції оподаткування, роль податку на додану вартість є надзвичайно вагомою.

Теоретичні і практичні аспекти справляння ПДВ та його ефективності вивчали як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, а саме: К. Макконнелл, С. Брю, А. Соколовська, В. Федосов, Ю. Іванов, Г. Бех, І. Майбуров, А.Скрипник та ін.

Метою магістерської роботи є розкриття фіскального значення податку на додану вартість і визначення напрямів удосконалення його елементів та механізму адміністрування в Україні.

Завданнями магістерської роботи є:

- а) визначити сутність ПДВ як непрямого податку;
- б) дослідити історію виникнення непрямого оподаткування, в т.ч. ПДВ;

в) розкрити нормативно-правове регулювання справляння податку на додану вартість в Україні;

г) охарактеризувати підходи до визначення фіскальної ефективності ПДВ, навести показники та коефіцієнти для її розрахунку;

д) здійснити оцінювання фіскальної ефективності податку на додану вартість в Україні протягом 2010-2016 рр.;

е) дослідити практику бюджетного відшкодування ПДВ в Україні;

ж) оцінити показники податкового навантаження на «Агрофірму радгосп «Білозерський», зокрема податку на додану вартість;

з) розглянути зарубіжний досвід справляння ПДВ та можливості його адаптації в Україні;

и) запропонувати шляхи вдосконалення елементів та механізму справляння податку на додану вартість.

Об'єкт дослідження – процес справляння податку на додану вартість.

Предмет дослідження – економічні відносини, що виникають під час справляння ПДВ, між платниками податку і державою в особі фіскальних органів.

Методи дослідження. При проведенні дослідження у магістерській роботі було використано наступні методи: аналіз (для розуміння сутності ПДВ було проаналізовано його історичний розвиток, розміри ставок та механізм стягнення) і синтез, конкретизація (виокремлено характерні особливості непрямих податків, зокрема податку на додану вартість), аргументація, порівняння (розкрито переваги та недоліки специфічних і універсальних акцизів, а також податку з обороту), класифікація (поділ та групування об'єктів оподаткування, ставок податків), метод статистичної обробки економічної інформації (проаналізовано фіскальну та регулятивну ефективність ПДВ в Україні у динаміці за 2010-2016 рр. і його вплив на фінансово-господарську діяльність «Агрофірми радгосп «Білозерський») та метод узагальнення, за допомогою якого було зроблено загальні висновки.

Основними інформаційними джерелами для розкриття теми магістерської роботи є законодавчі та нормативні акти з питань оподаткування ПДВ, статистичні звіти та інформація з веб-порталів Державної казначейської служби [34], Державної

служби статистики України [35], Міністерства фінансів [36], Державної фіскальної служби [37], інтернет-ресурси, наукові статті і публікації, зокрема в журналах «Економіка України», «Фінанси України», «Ефективна економіка» та ін.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що наведені напрямки удосконалення елементів та механізму справляння ПДВ можуть бути використані в роботі Державної фіскальної служби України при розробці нормативно-правових актів, у роботі науково-дослідних установ та навчальному процесі.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні положення і результати магістерської роботи представлено на студентській науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» 14-20 листопада 2017 року та викладені в науковій статі на тему «Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні» у «Збірнику студентських наукових праць».

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 73 найменування і 8 додатків.

Обсяг основного змісту роботи складає 86 сторінок.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Вивчення і використання іноземної практики оподаткування податком на додану вартість, без сумніву, дає змогу відшукати ефективні шляхи реформування і вдосконалення процесу справляння ПДВ.

На сучасному етапі з усіх непрямих податків саме податок на додану вартість є провідним у державах-членах Європейського Союзу. Більше того, обов'язковою умовою вступу до ЄС є наявність ПДВ у податковій системі держави, оскільки надходження від ПДВ становлять одне з основних джерел формування бюджету ЄС.

Сьогодні ПДВ функціонує в 42 країнах, серед них 17 європейських. На нього припадає в середньому 14% від податкових надходжень до бюджетів держав, що його використовують, і 5,5% від валового внутрішнього продукту, хоча частка цього податку регіонально досить варіативно відрізняється. Нині різниця у основних ставках ПДВ між різними країнами-учасниками ЄС є невеликою. Середня ставка ПДВ в ЄС складає 21,5%, в країнах Єврозони – 20,8%.

Досвід адміністрування цього податку в розвинених країнах дає змогу говорити про закономірність запровадження його диференційованих ставок за умов ефективного функціонування податкової служби, надання переваги соціальній ефективності податку, незважаючи на збільшення адміністративних витрат на його стягнення. Існує певне розмаїття в обкладанні ПДВ різних видів послуг. Поширеною для країн розвинутої ринкової економіки є практика звільнення від ПДВ банківських і фінансових, медичних послуг, послуг освіти, культури тощо.

Оскільки Україна обрала вектор соціального і економічного розвитку на євроінтеграцію, то необхідно поступово гармонізувати систему оподаткування податком на додану вартість до вимог Європейського Союзу.

Для визначення способів удосконалення процесу адміністрування ПДВ, необхідно розкрити існуючі проблеми в його механізмі, до яких можна віднести:

- а) недосконалість і нестабільність податкового законодавства;

б) зниження фіскальної ефективності ПДВ за рахунок наявності значних обсягів тіньової економіки;

в) високий рівень базової ставки податку;

г) наявність економічно необґрунтованої великої кількості пільг зі сплати ПДВ;

д) наявність і подальше виникнення тіньових схем ухилення від сплати ПДВ.

Концептуальними напрямками вдосконалення ПДВ з урахуванням досвіду ЄС є:

а) подальше реформування законодавства у сфері ПДВ та остаточна його адаптація до вимог ЄС;

б) удосконалення процесів адміністрування ПДВ. У ЄС функціонує автоматизована система обміну інформацією про ПДВ (VIES), метою якої є контроль за фінансовими потоками в межах внутрішніх кордонів Союзу. Така система дозволяє компаніям швидко отримати підтвердження ПДВ від своїх торговельних партнерів, включає механізми адміністрування ПДВ для моніторингу та контролю руху товарів між країнами ЄС для виявлення податкових правопорушень. У перспективі система автоматизації процесів адміністрування ПДВ і подання електронної звітності в Україні повинна поступово інтегруватися в європейську систему VIES, що підвищить ефективність контролю шляхом прискорення здійснення органами ДФС перевірки достовірності даних щодо товарних потоків і нарахування ПДВ;

в) ліквідація неефективних пільг з ПДВ. Є необхідним застосування досвіду більшості європейських країн, який полягає у зниженні ставки ПДВ з одночасною ліквідацією більшості пільг. Це спростовує процедуру адміністрування податку і відновлює принцип його справедливості;

г) запровадження диференційованих ставок ПДВ. У вітчизняній практиці є доцільним застосування і розширення диференціації ставок ПДВ залежно від поділу товарів на товари першої необхідності і товари розкоші, в основу якої покладений принцип соціальної значущості товарів та послуг.

Також необхідно підвищити рівень усіх видів відповідальності за порушення законодавства у сфері ПДВ.

ВИСНОВКИ

Податок на додану вартість обґрунтовано вважають найбільш досконалою сучасною формою непрямого оподаткування, яка відіграє вагомую роль у системі державних фінансів більшості розвинених країн світу.

Податок на додану вартість визначають як різновид непрямих податків, який є часткою новоствореної вартості, входить до ціни реалізації товарів (робіт, послуг) і сплачується споживачем до бюджету на кожному етапі виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг.

Термін «фіскальна ефективність» походить від латинського «фіск», що означає «казна, сховище грошей», а поняття «ефективність» – це співвідношення результатів та витрат.

Для визначення фіскальної ефективності ПДВ в Україні протягом 2010-2016 рр. було проведено аналіз:

- а) темпів приросту надходжень ПДВ в доходах Зведеного бюджету і виконання плану з надходжень ПДВ;
- б) структури непрямих податків;
- в) зміни складових структури ПДВ;
- г) динаміки частки ПДВ у доходах Державного, Зведеного бюджету України і податкових надходженнях;
- д) зміни питомої ваги ПДВ у ВВП та в обсягах імпорту товарів і послуг;
- е) впливу податкових пільг на надходження ПДВ до Зведеного бюджету;
- ж) динаміки ефективної ставки ПДВ і його продуктивності та ін..

У структурі непрямих податків в обсягах, які надійшли до Зведеного бюджету України в 2016 р., найбільшу питому вагу займає ПДВ – 65,9%, що вказує на його переважання серед інших непрямих податків.

Питома вага ПДВ в сумі доходів Державного бюджету України має хвилеподібну динаміку і коливається у межах 33-41%, що є достатньо високим показником.

Питома вага ПДВ у податкових надходженнях до Зведеного бюджету України за аналізовані роки має відносно стабільне значення і коливається у межах 35-39%, що є найбільшим показником серед інших податкових платежів. Можна стверджувати, що роль податку на додану вартість як фіскального засобу в доходах бюджету України є визначальною.

Питома вага ПДВ у макропоказниках за останні сім років засвідчує, що попри певні негативні чинники, які знижують його фіскальну ефективність, ПДВ формує значну частку доходів Зведеного бюджету України та всіх податкових надходжень зокрема. Велика частка податку на додану вартість у ВВП України відображає його суттєвий вплив на систему перерозподілу національного доходу. Ставка ПДВ в Україні є порівняно високою, що також підвищує його фіскальну роль.

До чинників, які впливають на фіскальну ефективність ПДВ, належать: рівень податкової ставки; сальдо експортно-імпортних операцій, здатне звужувати чи розширювати податкову базу; обсяг податкових пільг; сума недоїмки, що безпосередньо впливає на величину податкових надходжень; механізми обчислення і стягнення податку; обсяг бюджетного відшкодування ПДВ.

Результати аналізу показників фіскальної ефективності ПДВ протягом 2010 - 2016 рр. свідчать про її недостатній рівень і наявність потенційних можливостей для її збільшення. Динаміка розрахованих показників за вищезазначені роки не має ні позитивної, а ні негативної чіткої тенденції і вказує на нестабільність податкового механізму справляння ПДВ в Україні.

Одним із факторів впливу на фіскальну ефективність ПДВ є обсяг бюджетного відшкодування. У 2011–2016 рр. питома вага відшкодування у обсягах сплаченого ПДВ поступово зростає – з 32,9% до 40,1%, що свідчить про зменшення частки чистих надходжень ПДВ до бюджету. Також протягом досліджуваного періоду можна помітити наявність стійкої достатньо високої заборгованості з відшкодування ПДВ.

У роботі було досліджено вплив ПДВ на фінансово-господарську діяльність «Агрофірми радгосп «Білозерський» протягом 2010-2016 рр. Обсяги сплачених до бюджету сум з податку на додану вартість «Агрофірмою радгосп «Білозерський»

протягом 2010-2016 рр. мають хвилеподібну динаміку і залежать від обсягів продажу виробленої продукції та придбаних матеріальних цінностей. Питома вага ПДВ, сплаченого до бюджету «Агрофірмою радгосп «Білозерський», у 2016 р. становить 31,6%. Тобто податок на додану вартість складає третину всіх податкових зобов'язань аналізованого підприємства і має значний вплив на його фінансово-господарську діяльність.

Оскільки Україна обрала вектор соціального і економічного розвитку на євроінтеграцію, то необхідно поступово гармонізувати систему оподаткування податком на додану вартість до вимог Європейського Союзу.

Для визначення способів удосконалення процесу адміністрування ПДВ, необхідно розкрити існуючі проблеми в його механізмі, до яких можна віднести:

- а) недосконалість і нестабільність податкового законодавства;
- б) зниження фіскальної ефективності ПДВ за рахунок наявності значних обсягів тіньової економіки;
- в) високий рівень базової ставки податку;
- г) наявність економічно необґрунтованої великої кількості пільг зі сплати ПДВ;
- д) наявність і подальше виникнення тіньових схем ухилення від сплати ПДВ.

Концептуальними напрямками вдосконалення ПДВ з урахуванням досвіду ЄС є:

- а) подальше реформування законодавства у сфері ПДВ та остаточна його адаптація до вимог ЄС;
- б) удосконалення процесів адміністрування ПДВ;
- в) ліквідація неефективних пільг з податку на додану вартість;
- г) запровадження диференційованих ставок ПДВ (залежно від поділу товарів на товари першої необхідності і товари розкоші, в основу якої покладений принцип соціальної значущості товарів та послуг).

Також необхідно підвищити рівень усіх видів відповідальності за порушення законодавства у сфері ПДВ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України / [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
2. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів / Сміт А. — М.: Соцекгіз, 1992. — 782 с.
3. Юрій С.І. Фінанси: підручник / С. І. Юрій, В. М. Федосов. — К: Знання, 2008. — 611 с.
4. Іванов Ю.Б. Податкова система: підручник / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк. — К: Атіка, 2006. — 920 с.
5. Лондар С. Л. Фінанси: навч. посібник / С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко. — Вінниця: Нова Книга, 2009. — 384 с.
6. Орлюк О. П. Фінансове право: навч. посібник / О. П. Орлюк. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 528 с.
7. Майбуров І.А. Податкові реформи. Теорія і практика: монографія / І.А. Майбуров, Ю. Б. Іванов. — М.: ЮНІТІ-ДАНА, 2010. — 463 с.
8. Педь І.В. Непрямі податки в податковій системі України: навчальний посібник / І.В. Педь. — К.: Знання, 2008. — 348 с.
9. Кучерявенко М.П. Курс податкового права: в 6 т. Т. 3. Вчення про податок / М.П. Кучерявенко. — Х. : Легас; Право, 2005. — 600 с.
10. Федосов В.М. Бюджетна система: підручник / В.М. Федосов, С.І. Юрій. — К.: Центр учбової літератури; Тернопіль: Економічна думка, 2012. — 871 с.
11. Бех Г.В. Податкове право: навчальний посібник / Г.В. Бех, О.О. Дмитрик, Д.А. Кобильнік та ін.; за ред. проф. М.П. Кучерявенка. — К. : Юрінком Інтер, 2003. — 400 с.
12. Бандурко О.М. Податкове право: навчальний посібник / О.М. Бандурко, В.Д. Понікаров, С.М. Попов. — К. : Центр учбової літератури, 2012. — 312 с.
13. Добавленная стоимость [Електронний ресурс] / сайт Бухгалтерского словаря — Режим доступу до ресурсу: <http://www.edudic.ru/buh/6682>.

14. Данілов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
15. Дубовик О. Ю. Теоретичні основи оподаткування / О. Ю. Дубовик // Податкова система: навчальний посібник / за ред. В. Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
16. Соколовська А. М. Податкова система держави: теорія і практика становлення / А.М. Соколовська. – К.: Знання-прес, 2004. – 454 с.
17. Сотніченко О.А. Непрямі податки та їх участь у регулювання товарообороту країни /О.А.Сотніченко //Інвестиції: практика та досвід. –2012. –№3. – 293с.
18. Бровенко М. О. Удосконалення системи непрямого оподаткування в сучасних умовах розвитку економіки / М. О. Бровенко, С. А. Клімовська / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/29_DWS_2009/Economics/53718.doc.Htm.
19. Воронкова О. М. Податкове регулювання економічних процесів / О. М. Воронкова // Фінанси України. – 2003. – № 6. – С. 40–46.
20. Єнбаєв В. ПДВ – не “повітря...” [Електронний ресурс] / В. Єнбаєв – Режим доступу: <http://www.lvivpost.net/content/view/3484/423/>.
21. Майбуров І.А. Теорія оподаткування. Продвинутий курс: посібник для магістрів / І.А.Майбуров, А.М.Соколовська. – М.: ЮНІТІ-ДАНА,2011. – 591 с.
22. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Верховна Рада України / [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
23. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI / Верховна Рада України / [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
24. Сучасний економічний словник / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.slovarnik.ru/html-economica/6/6ffektivnost5.html>.
25. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Оксенюк О. І. – Л., 2015. – 231 с.

26. Піскова Ж. В. Формування системи показників фіскальної ефективності податків: теорія і практика / Ж. В. Піскова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2016. – Вип. 2(6). – с.174–180.
27. Скрипник А. В. Фіскальна ефективність та можливі шляхи реформування ПДВ в Україні / А. В. Скрипник, Т. М. Паянок // Економіка України. – 2008. – № 4. – с. 29–42.
28. Єфименко Т. І. Нові підходи до адміністрування податків /Т. І. Єфименко, А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2004. – № 10. – с. 3–15.
29. Пислиця А. В. Фіскальна ефективність акцизів: система показників, фактори впливу / А.В. Пислиця // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: Науковий збірник. – 2008. – Вип. IV. – Т. 2. – с. 101–110.
30. Мельник В. Вплив адміністрування податків на ефективність функціонування податкової системи / В. Мельник // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України. – 2006. –№ 3. – с. 153–160.
31. Дахнова О. Є. Оцінка індикаторів фіскальної ефективності ПДВ в Україні / О. Є. Дахнова, М. Ю. Білик // Молодий вчений. – 2017. – №7(47). – с. 431–435.
32. Пислиця А. В. Теоретичні підходи до трактування ефективності податків / А. В. Пислиця // Економіка та держава. – 2008. – № 10. – с. 30–33.
33. Серебрянський Д. М. Методичні рекомендації щодо оцінки ефективності адміністрування ПДВ Державною фіскальною службою України / Серебрянський Д. М., Вдовиченко А. М., Зубрицький А. І.; за заг. ред. Д. М. Серебрянського. – Ірпінь: НДІ фінансового права, 2015. – 36 с.
34. Веб-портал Державної казначейської служби України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: treasury.gov.ua/.
35. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/.
36. Міністерство фінансів України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/>.

37. Офіційний портал Державної фіскальної служби України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.

38. Соколовська А. М. Проблеми моніторингу ефективності надання податкових пільг в Україні / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2011. – № 3. – С. 42–53.

39. Довідник № 52 пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2010 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

40. Довідник № 56 пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2011 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

41. Довідник № 60 пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2012 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

42. Довідник № 64 пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2013 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

43. Довідник № 69 пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2014 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

44. Довідник № 73 пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2015 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

45. Довідник № 77 пілґ, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів станом на 01.01.2016 р. [Електронний ресурс] / сайт Державної фіскальної служби – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

46. Ільницька А. В. Аналіз основних змін у податковому законодавстві щодо податку на додану вартість / А. В. Ільницька // Молодий вчений. – 2017. – №2(42). – с. 253–256.

47. Крейнина М.Н. Финансовое состояние предприятия. Методы оценки / М.Н. Крейнина. – М. : ИКЦ «ДИС», 1997. – 224 с.

48. Баранова В. Г. Влияние налоговой нагрузки на развитие предпринимательства / В. Г. Баранова, О. Е. Дубовик // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2013. – №1(60). – с. 5–30.

49. Новіков М. А. Порівняльний аналіз методик визначення податкового навантаження та шляхи їх удосконалення / М. А. Новіков // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – № 7. – с.284–288. Режим доступу до журн.: http://lukyanenko.at.ua/_ld/5/595____.pdf.

50. Іванов Ю. Б. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій / Ю. Б. Іванов, І. А. Майбуrow, Г. О. Агарков, В. П. Вишневський. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 488 с.

51. Наказ ДФС України "Про затвердження методичних рекомендацій щодо складання плану - графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання" від 27.06.2012 р., № 553. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/3964-553.html>.

52. Малишкін О. І. Облік і аудит податків в Україні: теорія, методологія, практика навчально-практичний посібник / О.І. Малишкін. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 376 с.

53. Тищенко О. М. Визначення податкового навантаження на підприємства коксохімічної промисловості / О. М. Тищенко, А. О. Єніна-Березовська // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://fkд.khibs.edu.ua/pdf/2011_1/37.pdf

54. Оборотно-сальдові відомості КП «Агрофірми-радгосп «Білозерський» по рахункам 64, 651, 652 за 2010-2016 рр.
55. Фінансова звітність – Форма №2 «Звіт про фінансові результати» КП «Агрофірми-радгосп «Білозерський» за 2010-2016 рр.
56. Сутырин С. Ф. Налоги и налоговое планирование в мировой экономике / С. Ф. Сутырин, А. И. Погорлецкий. – Спб.: Полиус, 1998. – 577 с.
57. The official site of European Commission (2016), «Taxation and customs union», available at: http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm (Accessed 4 December 2016).
58. Пахненко О. М. Основні засади податкової політики в країнах ЄС на сучасному етапі / О. М. Пахненко, А. Ю. Семеног // Ефективна економіка. – 2016. – № 12.
59. Прокопчук О. Т. Тенденції та перспективи розвитку непрямого оподаткування в Україні / О.Т. Прокопчук, Ю.В. Улянич // Збірник наукових праць "Сучасні питання економіки і права". – 2014. – №1. – 127 с.
60. Парнюк В. Регулююча функція податку на додану вартість / В. Парнюк // Економіка України. – 2007. – №6. – с. 4-16.
61. Боярчук Д. Цікаві факти про ПДВ / Д. Боярчук // Проект «Популярна економіка: ціна держави». – 2014. – № 26. – 13 с.
62. Добрик Л. О. ПДВ в Україні: проблеми адміністрування та напрями удосконалення / Л. О. Добрик, А. А. Літовченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 14. – с. 34–36.
63. Резнік О. М. Міжнародний досвід оподаткування непрямих податків: окремі аспекти / А.В. Стеблянко, О.М. Резнік // Форум права. – 2015. – № 4. – с. 266-272.
64. Годз О. Напрями вдосконалення законодавчого регулювання ПДВ в Україні у контексті євроінтеграції. / О. Годз // Віче. – 2014. – №10. – с. 18–20.
65. Жукевич О. М. Актуальні проблеми застосування ПДВ в Україні / О. М. Жукевич // Економічний простір. – 2009. – № 22/2. – с. 258–264.

66. Покоłodна О. В. Необхiднiсть реформування ПДВ в Україні / О. В. Прокоłodна, Т. В. Макаренко // Вiсник економiки транспорту i промисловостi. – 2010. – № 29. – с. 277–279.

67. Аналітична записка “Напрями та механізми підвищення фiскальної та регулятивної ефективностi ПДВ” [Електронний ресурс] / Національний iнститут стратегiчних досліджень при Президентовi України – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/247/>.

68. Пiльги – ахіллесова п’ята ПДВ? [Електронний ресурс] // Економiчна правда. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua>.

69. Офіційна статистика Організації Об’єднаних Націй [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/1067370>.

70. Юрченко О. В. Податок на додану вартiсть: аналіз податкової реформи 2016 року / О.В. Юрченко // Науково-практичний журнал «Бухгалтерський облік i аудит». – 2015. – № 12. – с. 18-25.

71. Крижановський В.І. Бюджетно-податкова політика сучасної держави та гармонізація податкових систем країн ЄС. Вектори для України. Навчальний посiбник / С.М. Свешніков, В.В. Юрченко, В.І. Крижановський. – К., 2016. – 39 с.

72. Офіційний сайт ОЕСР / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>.

73. Worldwide VAT, GST and Sales tax guide 2014 // Ernst and Young. –2014. – Р. 279–292.